

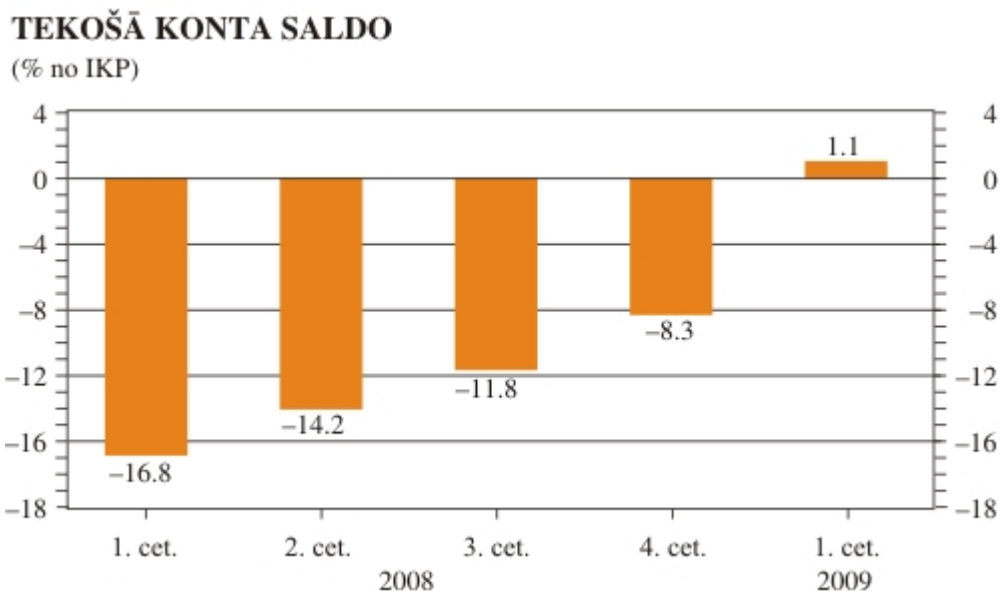
LATVIJAS BANKA

Latvijas Bankas preses dienesta
INFORMĀCIJA PRESEI

Rīgā 2009. gada 19. jūnijā

Latvijas maksājumu bilance 2009. gada 1. ceturksnī

Strauji krītošies preču importam, maksājumu bilances **tekošajā kontā 2009. gada 1. ceturksnī bija pārpalikums** (37.7 milj. latu jeb **1.1% no IKP**; deficīts iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 627.6 milj. latu jeb 16.8% no IKP).

Ceturkšņa laikā būtiski (par 4.9 procentu punktiem) saruka preču negatīvā saldo attiecība pret IKP. Preču tirdzniecības deficīts salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu samazinājās par 7.9 procentu punktiem no IKP. Preču eksporta gada kritums sasniedza 26.8%, bet imports samazinājās par 35.5%.

Nerezidentu tiešo investīciju uzņēmumiem Latvijā joprojām darbojoties ar zaudējumiem, ienākumu saldo otro ceturksni pēc kārtas bija pozitīvs. Tas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu tekošā konta bilanci deva 6.6 procentu punktu no IKP uzlabojumu.

Pakalpojumu pozitīvā saldo attiecība pret IKP palielinājās, sarūkot saņemto pakalpojumu apjomam, bet sniegto pakalpojumu apjoms būtiski nemainījās. Kārtējo pārvedumu pozitīvā saldo attiecība pret IKP nedaudz uzlabojās.

Finanšu un kapitāla kontā noteicošais bija straujais banku sektora ārzemju pasīvu kritums darījumu rezultātā. Tas sasniedza gandrīz 1.3 mljrd. latu, lielākoties – sarūkot aizņēmumiem

no ārvalstu finanšu institūcijām. To atsvēra dažādu banku ārzemju aktīvu samazinājums, finanšu resursiem nonākot atpakaļ Latvijā (kopā – 564.0 milj. latu), un valdības aizņēmumi (752.7 milj. latu).

Valdībai saņemot ES fondu līdzekļus, caur kapitāla kontu ieplūda 98.4 milj. latu (2.5 reizes vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā). Ārvalstu tiešo investīciju pieaugums pašu un cita kapitāla veidā bija 149.9 milj. latu (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 143.9 milj. latu), un šo pieaugumu atsvēra reinvestētie zaudējumi (133.4 milj. latu). Savukārt atvasināto finanšu instrumentu pozitīvo saldo (174.7 milj. latu) noteica Latvijas Bankas darījumi.

Rezerves aktīvu samazinājumu (par 331.0 milj. latu) noteica valdības noguldījumu atlikuma Latvijas Bankā pārmaiņas un Latvijas Bankas veiktās valūtas intervences.

Pirmo reizi kopš 1995. gada samazinājās gan Latvijas bruto ārējais parāds (par 2.9%; līdz 20.2 mljrd. latu), gan neto ārējais parāds (par 1.2%; līdz 9.1 mljrd. latu).

Latvijas maksājumu bilances vērtējums

Latvija atguva ārējo sabalansētību jau 1. ceturksnī – daudz agrāk, nekā iepriekš tika prognozēts. Gan importa, gan eksporta krituma pamatā bija tālāks ekonomiskās aktivitātes sarukums un ierobežota pieeja kredītresursiem, kas Latvijā izpaudās krasāk nekā tirdzniecības partnervalstīs. Paredzams, ka arī turpmākajos 2009. gada ceturkšņos valdības izdevumu samazinājuma un privātā patēriņa vājināšanās dēļ var gaidīt tālāku patēriņa preču importa sarukumu. Ja 2. pusgadā tautsaimniecības attīstība galvenajās tirdzniecības partnervalstīs stabilizēsies, var prognozēt eksporta un starppatēriņa preču importa apjoma pieaugumu.

Paredzams, ka esošais importa apjoms un struktūra nākamajos gados mainīsies. To apliecina, piemēram, kapitāla preču importa kritums 1. ceturksnī gandrīz par 60% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (patēriņa preču importa kritums – 31%). Izstikstot krājumus, atjaunojoties pieejai kredītresursiem un atsākoties ekonomiskās aktivitātes pieaugumam Latvijā un ārvalstīs, importa kāpums var izrādīties negaidīti straujš. Tāpēc ārējās sabalansētības uzturēšanai ilgākā termiņā būtiski, lai, atsākoties ārējā pieprasījuma pieaugumam, eksporta uzņēmumi būtu konkurētspējīgi un ar pietiekamu kapacitāti.

Drīzumā būs iespējams novērtēt jūnijā uzsākto eksporta kredīta garantiju izsniegšanas efektu, taču kā eksporta un tautsaimniecības attīstības dzinulis krīzes laikā nozīmīgas ir arī ārvalstu tiešās investīcijas. Atlikto un jaunu ārvalstu tiešo investīciju piesaistīšanas priekšnoteikums joprojām ir uzņēmējdarbības vides stabilitāte, ko īpaši veicinās ātra un konsekventa uz neefektīvu izmaksu ierobežošanu vērsta valdības fiskālās politikas īstenošana.

Mārtiņš Grāvītis
Latvijas Bankas preses sekretārs

Tālrunis 670 22 349
Mobilais tālrunis 265 10 385
Martins.Gravitis@bank.lv
www.bank.lv